

23. juni 2016

Rapport vedrørende ophold ved Det danske Institut i Athen, 17.5.-15.6. 2016

Jeg vil gerne takke Det danske instituts bestyrelse for mit ophold ved instituttet i forbindelse med research og skrivning på en engelsksproget monografi om Sofokles' Kong Ødipus. Der er tale om et fortrinsvis receptionshistorisk projekt, som vil strække sig over et par år og stadig er i sin begyndelse.

Formålet med opholdet har dels været at isolere sig for en periode fra arbejdsplads, studerende og familie for at skrive, men nok så meget også at konsultere det omfattende Blegen-bibliotek, som rummer den vigtigste forskningslitteratur, jeg skulle bruge. Selv om de fleste titler i dag kan hjemskaffes via Det kongelige bibliotek, er det givtigt selv at kunne græsse på hylderne i et velassorteret bibliotek og hente bøgerne, så snart man skal bruge dem, i stedet for at skulle vente på dem i kortere eller længere tidsrum. Herved kan man dels hurtigere finde, hvad man søger, men nok så vigtigt, kan man også finde, hvad man ikke på forhånd vidste ville være nyttigt at læse. Dermed supplerer det fysiske bibliotek godt de online-søgninger, man kan foretage hjemme.

En vigtig del af mit studium af Kong Ødipus' receptionshistorie handler om at forbinde værkets moderne filosofiske reception med hvordan oldtidens filosoffer omtaler og diskuterer Ødipus-myten. Enhver der beskæftiger sig med græsk tragedie ved, at Aristoteles i Poetikken behandler Kong Ødipus som den idealtypiske tragedie, men ellers har det været overset, hvor hyppigt oldtidens filosoffer refererer til og diskuterer Ødipussagnet. For eksempel inddrager stoikerne hyppigt Ødipus i deres diskussion af skæbne, ansvar og kausalitet. Under mit ophold har jeg skrevet og stort set afsluttet et længere kapitel om stoikernes og senere de tyske idealisters forskellige, men dog sammenlignelige fortolkninger af Kong Ødipus som skæbnedrama. Jeg har også påbegyndt et andet hovedafsnit om tragediens videnstema, som sammenligner de begreber om viden, som forskellige filosoffer har fundet i Kong Ødipus. Ødipus er jo på den ene side legendarisk for sin skarpsindighed og sin rationelle måde at opklare mordet på kong Laios, men samtidig skæbnesvangert uvidende om de mest grundlæggende vilkår i sit eget liv. Kyniske og stoiske filosoffer skoser Ødipus for at være forblindet og ufornuftig, men fra Hegel til Nietzsche findes der en moderne tradition for at identificere Ødipus' fornuft og forblindelse med filosofiens.

Det har været en fornøjelse at få mulighed for gennem koncentreret arbejde at lægge fundamentet for et bogprojekt, som jeg nu langt lettere kan arbejde videre på hjemme. Jeg ser frem til at vende tilbage til Instituttet til efteråret med et foredrag, ikke om Kong Ødipus og filosofferne, men om globaliseringen af græsk tragedie.

Mange hilsner

Christian Dahl
lektor, ph.d. i litteraturvidenskab
Københavns Universitet